

[L. Rasmussen.]

Ordning godt kunde bruges til at bygge videre paa. Men hvad siger nu Ellis Wolff om det Forslag, Ministeren her møder frem med? Han siger:

„Saaledes er mit Indtryk, efter en flygtig Gennemlæsning, det er endnu værre, end da jeg i sin Tid maatte læse Afrustningsforslaget.“

Det er den sidste paa Skansen, der nu forlader Venstreministeriet. Han, som de var saa glade ved i 1922, han siger: Saa hellere Afrustning! Thi saadan maa Udtalelsen forstaas, naar den oversættes rigtigt.

Er det dog ikke muligt at bringe Venstre til Forstaaelse, er det dog ikke muligt, at Venstre kan komme tilbage til sit gamle Standpunkt fra Firserne og Halvfemserne: Danmark kan ikke forsvare sin Neutralitet, vi kan blot konstatere den. Den Dag, da Venstre vil gaa tilbage til dette Standpunkt, staar vi parate til en fordomsfri Forhandling. Vi kræver Afrustning, men vi stiller ikke det Afrustningsforslag, der blev vedtaget af Folketinget, op som et Ultimatum, vi er parate til at forhandle, blot dette ene: Vi maa have en Ordning, hvorved vi tilkænder Udlandet i ærlige Ord, at vi magter ikke at forsvare vor Neutralitet, vi kan kun løse Bevogtningsopgaver, ikke Kampopgaver.

Om saa Venstre vil mene, at vi behøver mere, end hvad vi foreslaar i den Retning, eller maaske mindre — det har jeg nemlig ogsaa hørt fra Venstremænds Side: Hvortil saa meget? —, saa tør jeg sige, at saa er vi parate til en Forhandling; blot Venstre vil opgive det nye Ord om at forsvare Neutraliteten, som dog kun kan føre os i Ulykke.

Et konservativt Blad har skrevet, at Venstre under denne Sags Behandling vil faa sin Skæbnetime. Deri er jeg ganske enig med Bladet. Det skal under denne Sags Behandling vise sig, om Venstre virkelig vil fortsætte paa denne Maade, tve-tydigt, med dobbelt Bund, udadtil, til Udlandet fortælle eet, indadtil gøre noget ganske andet.

Jeg spørger Venstremændene: Har De Mod til at gaa paa Valg paa Ordningen af 1922, fuldkommen uærligt, fuldkommen i Strid med, hvad man har erklæret overfor Folkeforbundet, med Udtalelser fra Forsvarsministeren som Baggrund? Eller har Venstre Mod til at lave en Ordning sammen med de Konservative?

Det mødte Modsigelse forleden Dag,

da det blev sagt, at Venstre og det konservative Folkeparti ikke havde Flertal i Vælgerbefolkningen. Møder det Modsigelse, naar jeg i Dag siger, at hvis de to Partier har et Flertal bag sig, saa er det i hvert Fald kun et ganske svagt? Og har Venstre saa Mod til, uden Folketingsvalg, uden Folkeafstemning, at prøve paa sammen med de Konservative at lave en Ordning, bygget paa noget, man kalder et effektivt Forsvar? Eller har Venstre Mod til sammen med Socialdemokraterne at tage en fordomsfri Forhandling om en Ordning, hvorved vi kan konstatere vor Neutralitet, ikke forsvare den?

Jeg vil gerne her minde om, at da vi i 1864 ved Krigen havde tabt Sønderjylland, da skrev den Mand, der havde Medansvaret for den Politik, der førtes, Biskop Monrad, da han saa, hvorledes Danmark var stillet, i 1870 en Bog, der hed „Om politiske Drømmerier“, og jeg vilde gerne nu mod Slutningen oplæse blot enkelte Afsnit af denne Bog.

Monrad taler først om, at det unægtelig er en stor Følelse at høre til et stort Folk, der er blandt Jordens mægtige og deltager i Afgørelsen af Verdens Skæbne, og vi kan ogsaa forstaa, at Borgerne i en saadan stor Stat er villige til at gøre de største Opofrelser for at vedligeholde og befæste den mægtige Verdensstilling.

„Mindre forstaaeligt er det derimod“, siger han, „at Borgerne i en lille Stat kan være villige til at gøre de samme Opofrelser uden derved at opnaa de samme Fordele, ja, uden at opnaa den mindste Sikkerhed for sin Tilværelse...“

„Tror man, at det er med Højagtelse eller med spottende Medynk, at en Statsmand i en af de store Stater ser Smaafolkene segne i Knæ for at tilvejebringe Dukkearmeer og Dukkeflaader?...“

„At Folkene ogsaa i de store Stater vaander sig under de store Byrder, som den Gærings- og Omdannelses-tid medfører, kan neppe være tvivlsomt. De vilde i de danske Tilstande se Virkeligørelsen af en Tanke, der vel endnu kun lever i drømmende Politikeres fantasirige Tanker, men som dog i Tidernes Løb maaske vil blive et Maal, hen imod hvilket de stræber. Danmark vil staa som den første blandt de smaa Stater, der har opgivet de lige saa frugtesløse som anstrengende Forsøg paa at efterabe Stormagterne, og som med Kækhed har brudt sig en ny Bane...“

„Hvor underligt det end klinger, saa